

Gemeentelijke rol op Events: Leidens Ontzet Casus Deep-Dive Impressie

Vernieuwersnetwerk herbruikbare bekens & maaltijdverpakking

Doel van deze sessie:

- Transparante kennisuitwisseling over voorbeeldcasus, met focus op financiën;
- Uitdagingen en hulpvragen uitwisselen rondom inkoop herbruikbaar bekens & maaltijdverpakking;
- Kansen verkennen voor gezamenlijke traject in het netwerk.

Leidens Ontzet: Casus Deep-dive

Wieke Bertina
Casus Presentator

Coördinator team Kennis
& Internationalisering,
afdeling vestigingsklimaat
Gemeente Leiden

11 januari 2023

Energizer: Keuzes en kosten herbruikbare statiegeldbekers

- Kort voorstelrondje: wie ben je en waar staat jouw gemeente?
- Wat is jouw gemeente van plan in te voeren?
 - Verplichting?
 - Hardcups?
 - Statiegeld? 1 euro? Verdienmodel?
 - 1 systeem stadsbreed?
 - Waarbij?

Leiden

1. Hulpbehoefte vanuit aanwezige gemeenten:

- In **Alphen aan de Rijn** hebben ze een 'schone buurt coach' die zich ook bezig wil houden met preventie van zwerfafval.
- **R'dam** is voornemens koningsdag 2023 met herbruikbare bekens te werken.
- **Den Haag** gaat dat op 'Life I Live / koningsnacht' doen en zoeken naar manieren om voor deze en andere events horeca mee te nemen. Ook onderzoeken ze hoe herbruikbaar intern ingevoerd kan worden bij de gemeente.
- **Zoeterwoude** wil ook starten en kan wellicht op het systeem van Leiden aanhaken.
- **Breda** is aangehaakt omdat ze een forse uitdaging rond Carnaval hebben.

Leiden

2. Wat kost het een gemeente?

Afhankelijk van (keuzes):

Hoe wil je ondersteunen/ welke rol kies je

- Losse evenementen op 1 plek
- Stadsbrede evenementen **must**
- Verdienmodel & derden

Effect op resultaat

- Afvalreductie en hergebruik
- Bezoekerstevredenheid (1 systeem)
- Draagvlak en betaalbaarheid ondernemers
- Beheer
- Handhaving
- Politiek

Leiden

3. Mogelijke stappen uit ervaring Leiden

1. Faciliteer evt. eerst pilots:

- Kunnen morgen al, vooral die op 1 plek, mn. voor goodwill/ draagvlak
- Stadsbrede evenementen = meer voorbereiding = wel al opstarten/oefenen!

2. Verplicht het voor alle evenementen op 1 plek (beheersbaar, zonder veel loopverkeer):

b.v. najaar '23 / '24

3. Verplicht het voor alle stadsbrede evenementen : 2024

4.1 Kosten Leidens Ontzet

- Minimaal 3 pilots (waarvan 1 met veel bezoekers): gemeente betaalt huur bekens (€1 statiegeld voor bezoekers)/ pitchers (€5 statiegeld voor bezoekers). Ca. 0,15 ct per beker.

In ruil: delen ervaringen

* kleine evenementen huur beker vaak al gratis v.a. brouwer, wel was- en vervoerskosten.

- Verplichting evenementen op 1 plek
 - Kortingsdeal greencups op bekens 1^e en 2^e jaar - Leiden ca. € 10.000,-
 - Faciliteer een bekercoach 1-2 uur per evenement (b.v. vanuit projectleiding ondernemersfonds of iemand vanuit de pilots) - ca. € 3.000,-
 - Folder met tips en tricks – afdeling communicatie gemeente, te kopiëren
 - Toestaan verdienmodel

Leiden

4.2 Kosten stadsbreed systeem

- Leiden: 2 jaar cyclus, 4 / jaar; *afbouwend* meebetalen: gemeente, partners en leveranciers
- Huur bekers/ pitchers & eventsupport. Deal greenevents prijs/beker.
- Projectleiding Centrummanagement:
 - Invoeringsjaar. Nu meerjarig bijdrage coordinatie. Dekking uit zwerfafvalvergoeding. Suggestie andere steden: 2 d./ week invoeringsjaar.
 - Binnen & buitendienst; betrekken ondernemers; werkgroep met gemeente; coördinatie inkoop & keuzes; meedenken beleid & communicatie; afstemming vergunningen & handhaving; volgen landelijke ontwikkelingen; *binnenhalen cofinanciering/ betaalbaar houden/ verdienmodel*.
- 1^e jaar geen stagelden.
- Communicatiecampagne gezamenlijke partijen + div. (huisstijl, filmpje, posts etc + poster, banners, drukwerk, bijeenkomsten): evt. uitingen van Leiden lenen/ laten aanpassen.
- Cleanteams: dekking via besparingen beheer.

Leiden

Detailcijfers zie: <https://laatmenietvallen.nl/leidens-ontzet-2019-met-statiegeldbekers-zeer-geslaagd/>

4.3 Kosten ambtelijke capaciteit

- Beleid opstellen, aanspreekpunt en verbinder binnen de gemeente.
- Deelnemer werkgroep.
- 1^e jaar: beleidsadviseur 1-2 dagen per week. Soms met pieken, daarna minder.
- Samenwerkingen en intern verbinder: jurist, evenementen coördinator/ vergunningen, communicatie, duurzaamheid, beheer, vergunningen.
- Belang politiek draagvlak mn. verantwoordelijk wethouder.

Leiden

5. Dekking kosten

- Zwerfafvalvergoeding (en straks opvolger) **structureel**
- Besparingen beheer **structureel**
- (Circulaire) economie, prog. binnenstad
- Coronagelden
- Provincie
- Hoogheemraadschap
- Grolsch, Heineken, Coca-Cola
- NL Schoon

** Leent zich goed voor subsidies/ sponsoring vooral bij de invoering.*

Leiden

6. Actueel in Leiden

Hoe houden we het betaalbaar voor de ondernemer?

- Voorspelde prijsdaling huur bekertjes nog niet ingezet.
- Haperende landelijke regelgeving > draagvlak.
- Komende periode in Leiden aantal opties verkennen voor 2024.
 - Bijdrage klant/ model? Gezamenlijke 'pot' aanvullen? Investeren in beker voorraad met leverancier?
Eigen wasstraat? Verantwoordelijkheid brouwer! -> **denk hierover na als je als stad nog moet beginnen.**
- Bv. verdeling 1/3 klant 1/3 ondernemer 1/3 brouwer

Vervolg met andere steden samen?

- Huur beker: 2 ct huur/ 9 ct waskosten / 4 ct transport -> samen investeren in een wasstraat bij sociale werkplaats? Samen een vuist naar leveranciers? Samen investeren in een voorraad?

Leiden

Extra informatie uit Q&A Gesprek

7.1 Extra's uit Q&A Gesprek

Kosten en rol gemeente

- Alle kosten hangen sterk af van de rol die je aanneemt.
- Goed is om de besparing op beheer (opruimen van afval na een event) inzichtelijk te maken, daarmee maak je geld vrij voor je evenement.
- Destijds hebben provincie, waterschap, gemeente en drankfabrikanten een bijdrage geleverd.

Leiden

7.2 Extra's uit Q&A Gesprek

De bekers en het systeem (1)

- Leiden heeft gekozen voor volledige uitbesteding (huur bekers en wassen aan Greencups overlaten) omdat dit makkelijker en voordeliger leek, immers ook wassen en logistiek kost erg veel (uitvoering en organisatie).
- Wat vooral aandacht vraagt is de coördinatie van het systeem.
- Bij volledige uitbesteding kun je bij meer evenementen korting bedingen.
- Het eerste jaar vraagt een forse investering, na een paar jaar hopen we dat het systeem zichzelf gaat terugbetalen. Huren van bekers blijft aan de orde, helaas is de prijs voor bekers nog niet gedaald.

Leiden

7.2 Extra's uit Q&A Gesprek

De bekers en het systeem (2)

- Er is ook een verdienmodel te bedenken op het statiegeldsysteem (iets meer betalen dan teruggeven) echter daar is niet voor gekozen want je wilt niet op burgers kosten afwentelen.
- Zelf aanschaffen (als gemeente) van bekers kan, echter dit gaat gepaard met veel organisatie en kosten, moet je vooraf wel inzichtelijk maken.
- Brouwers stellen soms gratis glazen ter beschikking, echter dat gaat meestal om hoeveelheden tot 20.000 stuks.
- Wassen op locatie (voor hergebruik) zoals bij glas gebeurt mag bij plastic helaas niet. Voor grote evenementen is handig om voor max 2 type bekers te kiezen: eentje voor koffie/thee en choco en eentje voor wijn/bier.

Leiden

7.2 Extra's uit Q&A Gesprek

De bekers en het systeem (3)

- Niet alle bekers worden ingeleverd, wat werkt is om na een stadsbreed evenement een na-inleverpunt in te richten. Daarmee haal je nog een deel op en de rest is gedekt uit het geïncasseerde statiegeld.
- Over wat een horecagelegenheid binnen gebruikt heb je als gemeente geen zeggenschap. Als mensen zitten (binnen of buiten) mag een drankje uit glas geserveerd.
- Er zijn twee soorten hardcups (in de regel), een matte beker die voor stadsbrede events heel geschikt is en een glasachtige beker die voor een specifiek evenement geschikt zijn.
- Je kunt ervan uitgaan dat bij 5x gebruiken een herbruikbare beker duurzamer is.

Leiden

7.3 Extra's uit Q&A Gesprek

Wet- en regelgeving

- Wat (helaas) in de weg zit is de zeer conservatieve en soms onduidelijke wetgeving. Er gaat wel een stevige regeling komen voor de to-go- markt maar niet voor een gesloten omgeving. Gemeenten hebben ten aanzien van een open omgeving wel een keuze.

Aankomende wet- en regelgeving

- Gesloten evenementen (omheining) = consumptie ter plaatse = vanaf 1 januari 2024 verbod wegwerp, herbruikbaar verplicht of hoogwaardige recycling.
- Open evenementen (geen omheining, bijv. stadsbrede events) = gemeente of organisatie maken keuze voor optie a: consumptie ter plaatse (herbruikbaar verplicht/hoogwaardige recycling) of optie b: consumptie onderweg (geldt vanaf 1 juli 2023 = wegwerp niet meer gratis, herbruikbaar alternatief verplicht). Bij 'geen keuze' geldt optie b t.a.v. handhaving.
- Vanuit I&W kijken ze nog naar om optie a (dus verplicht hergebruik) hier te verplichten.

